

*“Entzuleei konpromisoa
eskatzen diegu”*

PELAX

"Izenik gabeko disko bat aterako dugu. Eta aurten aterako dugun bigarren baten aurrekaria izango da", kontatu zigun duela hilabete batzuk Unai Pelayok, Pelax taldeko buruak. Orain arte egindakotik oso urrun nabaritu nuen: "Lokalean inprobisazio saio batzuk egin genituen eta hortik abiatuta atera da ideia". Lehen zatia maiatzaren 9an kaleratu dute *Berriaren* Badok atarian, eta bigarrena urtea amaitu aurretik argitaratzea espero dute. Taldearen erronka berri hau hobe ulertzeko, diskoa grabatzen ari ziren Berako Atala estudiora hurbiltzea beste aukerarik ez genuen izan.

 XALBA RAMIREZ
 MALEN OTXOA

Indartsu sartu dira Pelaxeko kideak estudioko lehen egunean. Iñigo Irazoki da estudioko teknikaria, eta oraingo honetan ere analogikoan grabatuko dute. Ordenagailua seinalatu dio Irazokik: "Hori bakarrik dago ondo doan ikusteko. Grabazioa ez da bertatik pasatzen". Zuzenean zintan grabatuko dute, "lehen bezala". Lau musikarietako batek akatsik egingo balu, kanta osorik erreplikatu beharko litzateke.

Eta zergatik egin nahiko dute horrela, egun digitalki grabatzeak ematen dituen erraztasunak kontuan edukita? Erantzuna argi du Pelayok: "Rocka horrela grabatu behar da, elkarrekin. Bestela ez du zentzurik [isilune bat egin du]. Rocka eta edozer gauza, egia esan".

Taldearen kontzentrazioa eta giroa ederrak dira. Aurreko egunetan egon dira estudioan soinuak hartzen. Iker Vazquezek lau bateria probatu ditu salako hainbat lekutan kokatuz, eta azkenean gutxien espero zutena aukeratu zuten. Antzekoa egin dute gainerako instrumentu eta anplifikagailuekin ere.

Taldeak bezperan grabatu zuen lehen kanta eta denek elkarrekin entzun dute. "Ederki dago!" bota dute gutiek... "baina hobetu dezakegu!". Barre egin dute, erronka izango balitz bezala. Jo, entzun, jo, entzun, akatsei barre egin eta hainbesterako ez dela barneratuta daukate. "Modu honetan grabatuta ez dugu perfekzioa lortzen, baina bai bestela lortu ezin daitezkeen sentimenduak erregistratzea".

20 MINUTUKO BI KANTA

Disko bikoitzaren ideia, beste modu batean hezurmamitu dute azkenean. Rock progresibora jo dute, euren artean ia etenik ez duten bi track-ekin ia 40 minutuko iraupena duen diskoa osatuz. Ez da ohikoa Pelaxen musikan horrelako kanta luzeak osatzea. Baina hau ez da orain artekoarekin apurtzea: formak aldatu diren arren, mamiak bera izaten jarraitzen du.

"Benetako aldaketa elkarrekin lokal bat hartzea izan da", aitortu du Pelayok. "Orduak sartu ditugu errentagarria izan zedin guretzat. Horrek ekarri du beste maila bateko konfiantza sortzea gure artean: baten harrikadari besteok jarraitu diogu".

Lokalean inprobisazio saio luzeak egiten hasi ziren eta ideia berriak gartzen. "Musika elkarrekin entzuten jarri ginen" aitortu du Pelayok eta "hori ere izan da erabakigarria. Norabide musikal berean jarri gara". "King Gizzard and the Lizard Wizard taldearekin bereziki!", moztu du Iñigo Ozaetak. Australiako taldeak urte batean bost disko (luze!) kaleratu zituen, "horrek erakutsi zigun edozer egin genezakeela". Eta erronka bezala planteatu dute: "Gai al gara gusatzun zaigun 20 minutuko kanta bat konposatzeko?"

Ozaetak ere ikusten du aldea: "Riff batetik konposatzen hasi baino, bilatzen duguna adostu dugu lehenik. Intentsitatea igo, jaitsi... eta grafiko batekin lan egin genuen eta horren bitartez joan gara sortzen melodiak". Vazquezek hausnarketa gehitu du: "Horrek ekarri

du gure artean komunikazio hobe eduki behar izan dugula ere, elkar ulertu eta sentsazioak komunikatzen jakitea ez delako hain erraza".

Talkak egiten du didaktika diskoan "talde bihurtu zirela" adierazi zuten eta ordutik gaur egun arte jauzi itzela egin dutela nabari zaie. Denek hitz egiten dute gainontzekoez miresmenez eta konfiantza osoz. Ederra da hori ikustea, kanta leku batetik bestera mugituz gero elkarri jarraituko diotela sentitzea.

Diskoari dagokionez, A aldearen lehen zatia "nahiko kanta" dela diote. Baina A2 eta B aldeak bi riffetan oinarritu dira, eta horien gainean osatu dira. Vazquezek ustez, "biniloaren hasiera Pelax zenarekin hasten da eta aurrera doan heinean urruntzen doa zenetik. Eta hori bai, bilatu egin dugu, diskoan eboluzioa ikus zedin".

Hala ere, 2019ko proiektu bezala ikusten dute. "Ez da erabaki bat izan, ez dugu esan 'rock progresiboa egingo dugu'; orain hau egin nahi dugu eta kito". Bigarren diskoa, urtea bukatu aurretik kaleratuko dute, eta hau "baina zoragoa" izango dela aurreikusten dute.

MUSIKA ENTZUTEKO ASTIA

Lokalean egindako inprobisazio saio horien gainean bazegoen kontzeptu zentralago bat: "Egun jendeak musika kontsumitzeko dituen ohiturek amorratzen gaituzte. Jada ez dira diskoak osorik entzuten, jaitsi egin da gauza berriak deskubritzeko grina".

Pelayoren arabera “berehalakotasuna gailentzen da egun”. “Asko kontsumitzen da irudi batekin lagunduta eta horrek eragiten du musika kontsumitzaileengan. Azkenean ohitzen dira irudi batekin kontsumitzera. Ez gaude ohituta kanta bat ulertzeko garunari eragiten, taldearekin eta bere proposamenekin engaiatzen. Beraz, disko hau egitearen atzean badago asmo bat, oinarritzko kontzeptu bat eta da, sentsibiltate artistikoa galtzen ari garela”. Andoni Olaetxeak borobildu du ideia hori: “Gure ustez artearekin ahalegina egin behar da”.

“Nahi dugu jendeak disko hau entzun dezala guk entzuten dugun bezala”, jarraitu du Pelayok. “Hau da, diskoa entzun nahi baduzu, hartu beharko dituzu 40 minutu eta hasieratik amaierara horretan egon. Ez da hainbeste eskatzea ezta? Gure aste luzean, 40 minutuko arreta... gainera, terapeutikoa da!”.

GAILUA EZ DAGO ERABILGARRI

Donostiako Egia auzoa T.A.O. makinaz josi dute duela hilabete gutxi. Egun batean, makinak dirua hartzen ez ziola-eta “gailua ez dago erabilgarri” idatzi zuen tiket batean, isuna ekidite aldera.

Gogoeta egin zuen: “Zer gertatuko litzateke –musikarekin adibidez– egunen batean gailu guztiak hondatu ezker?”

Azkenaldian ohikoa da musikariak –eta gainontzeko artistak, normalean ahots gutxiagorekin– kexatzen entzu-

“Jendeak musika kontsumitzeko dituen ohiturek amorratzen gaituzte. Jada ez dira diskoak osorik entzuten, jaitsi egin da gauza berriak deskubritzeko grina”

tea antolatzaileek errentagarriak diren taldeak soilik programatzen dituztelako. Errentagarritasuna zaleek ematen dutenez –zale kopuruak eta euren eros ahalmenak– azkar doaz ke-

xak eurengana: jendea kostunbrista dela, ematen diotena irensten duela espiritu kritikorik gabe... Pelaxtarrek egin duten proposamenetik abiatuta, ordea, beste gogoeta bat ere planteatu daiteke. Ez ote dira musikari gehienak hain zuzen kritikatzin duten hori egiten aritu? Talde guztiak –gehienak– “jendeari gustatuko zaion” singlearen bila, bideoklip ikusgarri bat, “promo” lanketa txukuna, sare sozialetan “kalitatezko edukiak”... Ez ote dira musikariak euren teilatuari harrika aritu, “jendeak ematen diotena nahi du eta nahi duena ematen diogu” horretan, gurpil zoroa elikatzen?

Izenik ez duen disko bikoitz bat, kantak entzuteko, ezinbestean, osorik entzun behar den formatuan. Agian ez dute irratietan pintxatuko. Eta agian ez dute Spotify-ko nik-zer-dakit-ze zerrendatan jarriko, ez eta parrandako dantzalekuetan ere. Baina kontzesio bakar bat egin gabe sortutako lan honekin emozioak pizten jarraituko dute, musikaren bidez gauzak aldatu daitezkeela sinestarazten. Horretarako prest dagoen entzulearengan, behinik behin. Agian oraindik badago esperantzarik. ●